

Sygn. akt II CSK 332/07

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 11 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Helena Ciepla (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa G.G.

przeciwko A.G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 grudnia 2007 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 1 grudnia 2006 r., sygn. akt [...],

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od pozwanego na rzecz
powoda kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 1 grudnia 2006 r. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w G. oddalającego powództwo o zapłatę 36.468,12 zł.

Przyjmując za własne ustalenia Sądu Rejonowego i aprobując dokonaną przez ten Sąd ocenę jurydyczną, oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i wnioskach.

Powód jako jedyny wówczas udziałowiec Spółki z o.o. „A.”, na przestrzeni lat przekazywał pozwanemu jako synowi i jego bratu T. udziały w Spółce odpłatnie i nie odpłatnie.

Decyzją z dnia 11 grudnia 2002 r. Urząd Skarbowy ustalił zobowiązanie podatkowe powoda i jego żony na łączną z odsetkami kwotę 119.411,29 zł, na podstawie której w lutym 2003 r. wszczął egzekucję.

Pozwany w Spółce zajmował się sprawami prawnymi i pomagał powodowi w sporządzeniu odwołania od wymienionej decyzji. Na początku 2003 r. pomiędzy powodem a pozwanym i jego bratem doszło do zawarcia wielu umów, których przedmiotem były składniki majątku powoda.

Spółka A. w 2001 r. zaciągnęła kredyt w Banku S.A. w kwocie 120.000 zł, którego zabezpieczenie stanowiły między innymi lokaty należące do powoda, tak złotowe jak i walutowe, które w dniu 3 lutego 2003 r. przeniósł on na rachunek pozwanego w wysokości objętej żądaniem pozwu, ale nadal stanowiły zabezpieczenie spłaty kredytu i po ustaniu zagrożenia egzekucji administracyjnej miały być z powrotem przeniesione na powoda. Celem przekazania było uniknięcie ich zajęcia w toku postępowania egzekucyjnego, a nie darowizna.

Powód spłacił zadłużenie w Urzędzie Skarbowym, jednakże pozwany z uwagi na wyniki między nim a powodem konflikt odmówił zwrotu dochodzonej kwoty.

Sąd Okręgowy podzielił też ocenę jurydyczną Sądu pierwszej instancji przyjmującą, że strony łączyła umowa podobna do umowy przechowania, której

przedmiotem były wierzytelności powoda, a nie umowa depozytu nieprawidłowego w rozumieniu art. 845 k.c. W ocenie Sądu pozwany nie wykazał, by była to umowa darowizny, zatem na podstawie art. 844 k.c. jest zobowiązany do zwrotu przelanej wierzytelności.

Pozwany w skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach wymienionych w art. 398³ § 1 k.p.c. zarzucił naruszenie:

- art. 835 i art. 844 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie w drodze analogii w wyniku przyjęcia, że czynność prawna powoda polegająca na przeniesieniu na pozwanego wierzytelności wobec banku stanowi stosunek podobny do przechowania;
- art. 102 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że sporne kwoty pieniężne stanowiły przedmiot kaucji bankowej nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy;
- 6 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęcie innego rozkładu ciężaru dowodu, niż wyznaczony żądaniem.

W ramach drugiej podstawy kasacyjnej zarzucił naruszenie;

- art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. przez przyjęcie innego rozkład ciężaru dowodu, niż wyznaczony roszczeniem tj. ciężaru dowodu charakterystycznego dla roszczenia windykacyjnego.
- art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. mające istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez oparcie rozstrzygnięcia na okolicznościach nie występujących w zgromadzonym materiale dowodowym, w szczególności znanych Sądowi pierwszej instancji - rzekomo z urzędu, a dotyczących innych postępowań sądowych;
- art. 243 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na uprawdopodobnieniu okoliczności uzasadniających roszczenie powoda, a mianowicie na uprawdopodobnieniu rzekomego zamiaru stron polegającego na tym, że przekazanie przez powoda na rzecz pozwanego wierzytelności wynikających z lokat miało trwać do czasu ustania zagrożenia

objęcia tychże lokat egzekucją administracyjną prowadzoną w stosunku do powoda.

W konkluzji wniósł o uchylenie wyroków obu instancji i orzeczenie co do istoty przez oddalenie powództwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wymagają rozważenia zarzuty skargi kasacyjnej dotyczące naruszenia przepisów postępowania oraz kwestionujące dokonane ustalenia faktyczne. W tym przedmiocie należy przede wszystkim stwierdzić, że skarga kasacyjna w ramach drugiej podstawy została oparta na niedopuszczalnym zarzucie (art. 398³ § 3 k.p.c.) dotyczącym oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Sąd Najwyższy jest bowiem związany stanem faktycznym sprawy przyjętym przez Sąd drugiej instancji za podstawę rozstrzygnięcia, co oznacza, że ustalenia te nie mogą podlegać weryfikacji w postępowaniu kasacyjnym.

Z tej samej przyczyny nie może być uwzględniony zarzut naruszenia przepisów art. 243 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c., jako kwestionujący poczynione ustalenia, że przekazanie przez powoda na rzecz pozwanego wierzytelności wynikających z lokat miało trwać do czasu ustania zagrożenia objęcia tychże lokat egzekucją administracyjną prowadzoną w stosunku do powoda.

Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 232 w związku z art. 6 k.c.

Skarżący dopatrując się naruszenia tych przepisów w przyjęciu innego rozkładu ciężaru dowodu, niż wyznaczony żądaniem powoda, błędnie zakłada, że dochodził on roszczenia windykacyjnego, i że Sąd przyjął rozkład ciężaru dowodu charakterystyczny dla stosunków o charakterze prawnorzeczowym.

Odnosząc się do zagadnienia ciężaru dowodu należy stwierdzić, że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach procesu (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Jeżeli chodzi o rozkład ciężaru dowodu, to powód powinien udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę jego powództwa, tj. okoliczności prawo

tworzące, a pozwany, jeżeli faktów tych nie przyznaje, ma obowiązek udowodnienia okoliczności niweczających prawo powoda. Tej reguły dowodzenia, wbrew stanowisku skarżącego, Sąd Okręgowy nie naruszył.

Nie może też odnieść skutku zarzut naruszenia powołanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa materialnego.

Stanowisko Sądu Okręgowego, przyjmujące w ślad za Sądem Rejonowym, że strony łączyła umowa nienazwana, podobna do umowy przechowania, której przedmiotem były wynikające z lokaty walutowej i złotowej wierzytelności powoda względem banku, i do której ma zastosowanie w drodze analogii przepis art. 844 k.c., a nie umowa depozytu nieprawidłowego, przewidzianego w art. 845 k.c., nie może być skutecznie zwalczane. Czynność prawna między stronami, jak trafnie przyjął Sąd Okręgowy, aprobując ocenę jurydyczną Sądu Rejonowego, realizowała wszelkie, poza tym, że wierzytelności będące przedmiotem umowy nie stanowią rzeczy, istotne elementy umowy przechowania.

Wbrew zarzutom skarżącego Sąd Okręgowy zajął w tym przedmiocie umotywowane stanowisko poparte powołanym orzecznictwem. Zatem w konfrontacji z treścią uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, nie może się utrzymać zarzut naruszenia art. 835 i 844 k.c.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia art. 102 pr. bankowego przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że okoliczność iż sporne kwoty pieniężne stanowiły przedmiot kaucji bankowej pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie o obowiązku zwrotu tych kwot przez pozwanego na rzecz powoda. Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że przepis ten dotyczy stosunku prawnego pomiędzy pozwanym a Bankiem i nie ma wpływu na dochodzone przez powoda roszczenie względem pozwanego.

Z tych względów Sąd Najwyższy skargę kasacyjną jako pozbawioną uzasadnionych podstaw oddalił (art. 398¹⁴) i orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 398²¹ k.p.c.).